

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Nadejda Toma, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Anatolie Țurcan,

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cojocaru Tudor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2016 în cauza penală în privința lui

*Cojuhari Ion XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în
XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 30.06.2015 – 05.01.2016 (prima instanță);**
- 2. 29.03.2016 – 26.10.2016 (instanța de apel);**
- 3. 01.09.2017 – 13.02.2018 (instanța de recurs).**

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 05 ianuarie 2016, Cojuhari Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și de administrare/operare cu bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate, pe un termen de 5 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Jmurco Andrei a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța în procedura civilă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Cojuhari Ion, aproximativ în perioada lunilor august-decembrie 2014, fiind în înțelegere prealabilă și de comun acord cu o altă persoană, urmărirea penală în privința căreia a fost disjunsă într-o procedură separată, prin participație simplă, în calitate de coautor, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, folosindu-se de relațiile de prietenie și încredere stabilite cu Jmurco Andrei, sub pretextul încheierii mai multor tranzacții de vânzare-cumpărare a produselor cerealiere prin intermediul companiilor „Kanio-Grupp” S.R.L. și „Fialt Agro” S.R.L., din motive de cupiditate, cu intenție directă, aflându-se de fiecare dată în biroul de serviciu al ultimului, amplasat pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 202, dorind să dea acțiunilor sale un caracter legal, a convins victima și a primit de la compania „Grainline Trading LP”, administrată de Jmurco Andrei, bani în sumă de 511 000 dolari SUA, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei pentru acea perioadă constituiau suma de 7 481 806 lei, care au fost transmiși pe contul firmei „Kanio-Grupp” S.R.L., fără a avea intenția livrării produselor cerealiere sau a întoarcerii banilor, însușind suma de 472 744,76 dolari SUA, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei pentru acea perioadă constituiau suma de 6

921 692 lei, fără să livreze marfa sau să restituie banii, cauzând astfel companiei „Grainline Trading LP” și lui Jmurco Andrei daune materiale în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 6 921 692 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Angela Dolea în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și dispunerea achitării inculpatului, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului a invocat că, sentința instanței de fond este ilegală și neîntemeiată, deoarece s-a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. Apelantul a considerat că în conținutul sentinței lipsește motivarea respingerii probelor apărării.

Mai mult ca atât, apelantul a considerat că instanța nu a apreciat probele apărării, iar urmărirea penală a fost efectuată cu încălcarea procedurii penale.

Astfel, apelantul a menționat că urmărirea penală a fost pornită în baza plângerii lui Jmurco Andrei, care a reclamat acțiuni ilegale în privința SC „Grainline Trading LP” din Marea Britanie, iar potrivit plângerii, deși s-a invocat cauzarea unui prejudiciu persoanei juridice „Grainline Trading LP”, organul de urmărire penală nu a identificat persoana juridică. Nu s-au regăsit la materialele cauzei înscrisuri, în baza cărora s-ar fi identificat persoana juridică, recunoscută ulterior ca parte vătămată prin ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 09.02.2015 și nu exista ordonanța de recunoaștere a lui Jmurco Andrei în calitate de reprezentant al părții vătămate „Grainline Trading LP”. Procura prezentată de către presupusul reprezentant al părții vătămate „Grainline Trading LP” - Jmurco Andrei, nu era apostilată, nu era tradusă, nu se cunoșteau împutericirile specificate, nu a fost prezentată în original organului de urmărire penală, nu a fost certificată de procuror, astfel apelantul a considerat că aceasta nu putea fi admisă ca probă.

Mai mult ca atât, apelantul a menționat că nefiind înaintată o acțiune civilă, Jmurco Andrei a fost recunoscut în calitate de parte civilă prin ordonanța organului de urmărire penală din 24.06.2015. Cu toate acestea, instanța a admis în principiu acțiunea civilă a părții vătămate Jmurco Andrei.

Totodată, apelantul a menționat că prima instanța nu s-a expus asupra cerinței de nulitate a proceselor-verbale de audiere a învinutului Cojuhari Ion la etapa urmăririi penale, care au fost întocmite cu încălcarea dreptului la interpret. Apelantul a mai invocat că instanța de fond a stabilit vinovăția inculpatului reieșind doar din declarațiile martorilor părții acuzării și a probelor administrate de procuror, fără a argumenta care acțiuni ale inculpatului determinau existența laturii obiective și subiective a infracțiunii imputate, nefiind dată apreciere corespunzătoare probelor apărării, examinate în cadrul cercetării judecătorești, care atestau raporturi juridice civile între „Grainline Trading LP” și „Kanio-Grupp” S.R.L., administrată de Cojuhari Ion.

Astfel, apelantul a criticat și concluziile auditorului, privind operațiunile economico-financiare efectuate între „Grainline Trading LP” și „Kanio-Grupp” S.R.L., deoarece nu erau expuse într-un raport de audit și deci nu constituiau o probă concludentă și utilă, care nu putea să influențeze și nu era necesară soluționării cauzei penale. Probele nu stabileau vinovăția lui Cojuhari Ion cu privire la faptul că bunurile persoanei vătămate au fost dobândite ilicit de inculpat, nu demonstau sub ce formă s-a manifestat înșelăciunea sau abuzul de încredere, când a apărut intenția acestuia de a însuși bunurile părții vătămate, nu s-a stabilit timpul comiterii infracțiunii și suma însușită de către el.

Totodată, apelantul a reiterat și faptul că inculpatul nu a negat că i s-au transmis mijloacele financiare în cuantumul probat de la „Grainline Trading LP”, a executat cu bună-credință 90% din obligații și cu toată responsabilitatea și certitudinea a dorit și intenționează să execute partea rămasă a obligațiilor contractuale. La momentul înaintării plângerii din partea lui Andrei Jmurco la 06.02.2015, contractul nr. 13112014 din 13.11.2014 era în proces de executare, termenul nu era expirat or, acest contract avea termenul de executare până la 31.12.2014, iar la înțelegerea părților, termenul fiind prelungit până la 15.02.2015, prin acordul adițional din 12.01.2015. La 06.02.2015 proporția executării era de 90,63% din suma transferată de „Grainline Trading LP”. Instanța de fond nu a reținut că, altă persoană, coautorul faptei, a fost scoasă de sub urmărirea penală, astfel eronat constatând în sentință că, Cojuhari Ion a comis infracțiunea prin participație simplă, în calitate de coautor.

Apelantul a considerat că martorii audiați în cadrul cercetării judecătorești nu au furnizat instanței de judecată suficientă informație pentru a se considera că declarațiile acestora pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma anume vinovăția inculpatului Cojuhari Ion.

Astfel, apelantul a considerat că, instanța de fond nu a examinat și nu a dat apreciere probelor apărării, care în ansamblul lor confirmau existența raporturilor juridice civile. Componenta de infracțiune prevăzută de art. 190 Cod penal lipsește, deoarece mijloacele bănești au fost transmise în baza unor condiții negociate, iar încheierea mai multor contracte, presupune condiții legale de derulare și executare a acestora. Componenta laturii obiective a infracțiunii - dobândirea ilicită a bunului lipsea, la fel ca și înșelăciunea și abuzul de încredere, deoarece nu au fost prezentate careva date false pretinsei părți vătămate, nu a avut loc dezinformarea conștientă a acesteia, ci un schimb de bunuri în baza unui acord cu condiții negociate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2016, pronunțată integral la 30 noiembrie 2016, a fost admis apelul declarat, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cojuhari Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 196 alin. (4) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Jmurco Andrei a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța în procedura civilă.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a statuat că organul de urmărire penală a încadrat juridic greșit acțiunile prejudiciabile ale lui Cojuhari Ion în baza semnelor componente de infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, iar prima instanță a conchis eronat că inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, motiv pentru care, ținând cont de prevederile art. art. 24, 27, 99-101, 389 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis de a stabili fapta comisă de Cojuhari Ion și a pune la baza actului de dispoziție emis probele cercetate în prima instanță și verificate suplimentar în cadrul instanței de apel, căroră le-a dat o apreciere proprie, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, considerând că din probele administrate la materialele dosarului rezulta vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal și anume *cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire*.

Astfel, deși inculpatul nu și-a recunoscut vina, instanța de apel a considerat că vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal a fost dovedită pe

deplin prin probele acumulate la dosar, apreciate în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, cercetate nemijlocit în ședința de judecată și verificate de către instanța de apel, cu respectarea principiului contradictorialității și egalității armelor, și anume prin:

- declarațiile părții vătămate Jmurco Andrei; - declarațiile martorului Grecu Vitalie; - declarațiile martorului Dulap Laurean; - declarațiile martorului Pisarenco Serghei; - declarațiile martorului Chirilova Nadejda; - procesul-verbal de ridicare din 15.04.2015; - procesul-verbal de ridicare din 16.06.2015; - procesul-verbal de examinare din 21.05.2015; - procesele-verbale de examinare din 25.06.2015; - procesul-verbal de confruntare din 13.05.2015; - raportul de audit nr. 03/CA din 06.04.2015.

Instanța de apel a considerat că în acțiunile lui Cojuhari Ion se întrunesc semnele componente de infracțiune prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, după semnele calificative - cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire, iar inculpatul urma a fi recunoscut vinovat anume de săvârșirea infracțiunii date.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că din materialele cauzei penale nu a fost stabilit un ansamblu de probe directe, concludente și pertinente care ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită de două persoane, în proporții deosebit de mari.

Mai mult ca atât, organul de urmărire penală în cadrul actului de învinuire a reținut că, în speță latura subiectivă s-a manifestat prin intenție directă, însă în susținerea acestor constatări nu a făcut trimitere la careva elemente de fapt stabilite în cadrul urmăririi penale sau judecării cauzei or, din materialele cauzei penale cercetate în instanța de apel cât și din declarațiile participanților la proces date în ședința instanței de apel, nu a reieșit că inculpatul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv în dauna părții vătămate și a dorit în mod conștient survenirea acestora și anume să însușească bunurile părții vătămate.

Instanța de apel a reținut că pe parcursul examinării cauzei penale partea acuzării nu a prezentat careva probe care ar demonstra prezența laturii obiective și subiective a componente de infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și anume fapta prejudiciabilă de sustragere de către Cojuhari Ion a mijloacelor bănești de la „Grainline Trading LP” sau Jmurco Andrei, prin care s-ar mări patrimoniul inculpatului în aceeași măsură în care a fost diminuată masa patrimonială a părții vătămate, cât și prezența intenției directe la inculpat de a însuși, dobândi în mod ilegal, în proporții deosebit de mari, mijloacele financiare ale părții vătămate.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că lipsește latura obiectivă și latura subiectivă a componente de infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, acțiunile inculpatului pe faptul cauzării părții vătămate „Grainline Trading LP” a unor daune în proporții deosebit de mari urmând a fi reîncadrate în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, și anume cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari, prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.

Instanța de apel a remarcat că potrivit art. 113 Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componente de infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Totodată, instanța de apel a reținut că, în cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, nu conțin semnele unei infracțiuni mai grave și învinuirea pentru aceasta nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare.

Astfel, instanța de apel **a constatat** că aproximativ în perioada lunilor august-decembrie 2014, Cojuhari Ion, folosindu-se de relațiile de prietenie și încredere stabilite cu Jmurco Andrei, sub pretextul încheierii mai multor tranzacții de vânzare-cumpărare a produselor cerealiere prin intermediul companiilor „Kanio-Grupp” S.R.L. și „Fialt Agro” S.R.L., cu intenție directă, aflându-se de fiecare dată în biroul de serviciu al ultimului amplasat pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 202, a convins victima și a primit de la compania „Grainline Trading LP”, administrată de Jmurco Andrei, bani în sumă de 511 000 dolari SUA, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei pentru acea perioadă, constituiau suma de 7 481 806 lei, bani care au fost transmiși pe contul firmei „Kanio-Grupp” S.R.L., creându-i companiei „Grainline Trading LP” un prejudiciu în sumă de 472 744,76 dolari SUA, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei pentru acea perioadă constituiau suma de 6 921 692 lei, fără să livreze marfa sau să restituie banii, cauzându-i astfel companiei „Grainline Trading LP” și lui Jmurco Andrei daune materiale în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 6 921 692 lei.

Astfel, instanța de apel a reținut că acțiunile inculpatului Cojuhari Ion, de cauzare a unor daune în proporții deosebit de mari părții vătămate „Grainline Trading LP”, urmează a fi recalificate în baza art. 196 alin. (4) Cod penal.

Cu referire la stabilirea pedepsei, instanța de apel a menționat că ține cont de prevederile art. 61 alin. (1), (2); art. 75 alin. (1), 76, 77 alin. (1) lit. a) și n) Cod penal și de gravitatea infracțiunii săvârșite – în temeiul art. 16 alin. (3) Cod penal, inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, nu și-a recunoscut vina și nu a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, nu are antecedente penale, dar anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare.

Referindu-se la acțiunea civilă înaintată în cauză, instanța de apel a reținut prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil, potrivit cărora cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, instanța de apel a reținut că prejudiciul cauzat părții civile Jmurco Andrei (f.d. 197, vol. I) nu a fost concretizat de către ultimul, iar pentru stabilirea sumei finale a despăgubirilor convenite părții civile ce urmează a fi încasată de la inculpat, a apărut necesitatea de a amâna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare.

În acest context, instanța de apel a conchis de a admite în principiu acțiunea civilă a părții civile Jmurco Andrei, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite, inclusiv și de la cine acestea urmează a fi încasate, să decidă instanța în ordinea procedurii civile.

Cu referire la argumentele invocate în cererea de apel declarată de către avocat în numele inculpatului, instanța de apel a respins ca neîntemeiate alegațiile acestuia, precum că raportul

de audit nr. 03/CA din 06.04.2015 nu corespundea rigorilor, nefiind de fapt un raport de audit or, partea apărării nu a indicat expres căror norme legale contravine raportul nominalizat și în afară de aceasta, instanța de apel a reținut că, reieșind din materialele dosarului, raportul de audit nr. 03/CA din 06.04.2015 a fost efectuat de către Societatea de audit „DTC Audit” S.R.L., înregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu numărul de identificare de stat 1009600001072, care activează în baza licenței seria A MMII nr. 043684, eliberată de Camera de Licențiere la 26.02.2014. Societatea respectivă activează conform prevederilor Legii nr. 61 din 16.03.2007 privind activitatea de audit și respectiv, în baza prevederilor aceleiași legi a examinat documentele prezentate pentru exprimarea concluziei privind operațiunile economico-financiare și decontările efectuate dintre „Grainline Trading LP” (Marea Britanie) și „Kanio-Grupp” S.R.L. (Republica Moldova, teritoriul din stânga Nistrului), în perioada 06.10.2014 - 08.02.2015. În speță, în lipsa unor probe contrare, Societatea de audit „DTC Audit” S.R.L. reprezenta o instituție creată cu antrenarea specialiștilor în domeniile corespunzătoare, scopul acesteia fiind anume întocmirea rapoartelor de audit.

Astfel, instanța de apel a reținut că în ceea ce privește efectuarea raportului de audit din 06.04.2015, în ședința de judecată a instanței de fond, martorul Dulap Laurean, administratorul societății respective, a fost avertizat de răspundere penală pentru prezentarea cu bună-știință a unor concluzii false.

Mai mult ca atât, în ședința instanței de apel, inculpatul sau avocatul acestuia nu au solicitat efectuarea unui alt raport de audit, pentru a înlătura dubiile invocate.

Totodată, instanța de apel a respins ca neîntemeiat și argumentul apelantului, precum că organul de urmărire penală nu a identificat persoana juridică „Grainline Trading LP” or, la materialele dosarului a fost anexată copia procurii eliberată de către „Grainline Trading LP” pe numele lui Jmurco Andrei. Deși aceasta nu este autentificată, totuși bănuitul, învinuitul și ulterior inculpatul Cojuhari Ion nu a negat existența relațiilor cu „Grainline Trading LP” sau cu Jmurco Andrei, ultimul fiind indicat de către partea apărării anume ca fiind reprezentantul „Grainline Trading LP”.

Mai mult, instanța de apel a respins ca neîntemeiat și argumentul apelantului cu privire la nulitatea proceselor-verbale de audiere a învinuitului Cojuhari Ion la etapa urmăririi penale, în opinia sa întocmite cu încălcarea dreptului la interpret, or în conținutul procesului - verbal de audiere a bănuitului, Cojuhari Ion a menționat că declarațiile dorește să le facă în limba de stat, pe care o cunoaște bine, iar din conținutul proceselor-verbale de audiere a învinuitului din 27.04.2015 și din 17.06.2015, a rezultat că învinuitul Cojuhari Ion a refuzat serviciile interpretului - în dreptul rubricilor respective din procesele-verbale menționate (f.d. 73, 121, vol. I).

Totodată, instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul apelantului, precum că probele apărării care au fost examinate în cadrul cercetării judecătorești, atestă raporturi juridice civile între „Grainline Trading LP” și „Kanio-Grupp” S.R.L. or, după cum s-a stabilit din materialele dosarului, inculpatul încă la momentul semnării contractelor manifesta intenția de cauzare a daunelor materiale părților vătămate S.R.L. „Grainline Trading LP” și Jmurco Andrei, fapt care rezulta și din situația financiară dificilă a S.R.L. „Kanio-Grupp”, pe care inculpatul o administra.

Cu referire la argumentul apelantului, potrivit căruia instanța de fond nu a reținut că altă persoană, coautorul faptei, a fost scoasă de sub urmărirea penală, iar pe Cojuhari Ion l-a

condamnat pentru săvârșirea infracțiunii pentru participație simplă, instanța de apel a relevat că aceste circumstanțe nu au fost reținute de către prima instanță la judecarea cauzei, faptele prejudiciabile ale inculpatului fiind recalificate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cojocaru Tudor, la 30 decembrie 2016, invocând drept temei pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a acesteia, în partea recalificării acțiunilor inculpatului, cu menținerea sentinței.

În motivarea cererii depuse, recurentul invocă că instanța de apel, la baza soluției de recalificare a acțiunilor inculpatului, unilateral a pus declarațiile acestuia, care atât la urmărirea penală cât și în cadrul ședinței de judecată nu a recunoscut vina, declarații care urmează a fi apreciate critic, necoroborând cu celelalte probe prezentate de partea acuzării, fiind date cu scop de apărare și eschivare de la răspunderea penală.

Astfel, instanța de apel a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare, nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii înscrinate de organul de urmărire penală și anume:

- declarațiile părții vătămate Jmurco Andrei; - declarațiile martorului Grecu Vitalie; - declarațiile martorului Dulap Laurean; - declarațiile martorului Pisarenco Serghei; - declarațiile martorului Chirilova Nadejda; - procesul-verbal de ridicare din 15.04.2015; - procesul-verbal de ridicare din 16.06.2015; - procesul-verbal de examinare din 21.05.2015; - procesele-verbale de examinare din 25.06.2015; - procesul-verbal de confruntare din 13.05.2015; - raportul de audit nr. 03/CA din 06.04.2015.

Astfel, recurentul consideră că instanța de apel nu a dat o apreciere multilaterală și obiectivă probelor prezentate de partea acuzării, care dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii înscrinate de organul de urmărire penală. În acest context, recurentul consideră că instanța de apel s-a limitat la argumentele invocate de către partea apărării, care sunt lipsite de suport juridic.

Mai mult ca atât, recurentul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului nu va atinge scopurile legal instituite, de restabilire a echității sociale și corectare a condamnatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni.

6. Pe cauză nu a fost depusă referință.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă

participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual-penal sau penal, au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Colegiul penal lărgit, având în vedere esența erorilor invocate de recurent și constatând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale cu privire la delimitarea infracțiunii de *escrocherie*, de cea a *cauzării daunelor materiale prin înșelăciune și abuz de încredere*, se va expune în contextul ce urmează asupra delimitării nominalizate și erorilor admise la etapa judecării apelului.

Deci, statuând asupra necesității respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel, la adoptarea soluției expuse în pct. 4. al prezentei decizii, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretând eronat prevederile legii penale. Colegiul penal lărgit consideră că soluția instanței de apel, privind condamnarea inculpatului în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, este afectată de eroarea de drept prescrisă în pct. 6) alin. (1) din art. 427 Cod de procedură penală și anume că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

Colegiul penal lărgit constată că, conform actului de învinuire, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, iar în urma judecării cauzei în instanța de fond, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de norma nominalizată, Cojuhari Ion a fost condamnat la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis. Ulterior instanța de apel, nefiind de acord cu concluzia primei instanței, a casat sentința, recunoscându-l vinovat pe inculpat în baza art. 196 alin. (4) Cod penal și condamnându-l la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Colegiul penal lărgit precizează că, potrivit dispoziției art. 190 Cod penal, *escrocheria* se exprimă prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere. *Dobândirea* ilicită a bunurilor se efectuează cu rea-credință, prin care făptuitorul obține transmiterea voită în proprietate sau posesiune a bunului mobil sau imobil. *Înșelăciunea*, ca element al escrocheriei, se poate manifesta prin prezentarea unor date false sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie. Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene.

În speță, instanța de apel a concluzionat că din materialele cauzei penale nu a fost stabilit un ansamblu de probe directe, concludente și pertinente care ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită de două persoane, în proporții deosebit de mari, nefiind constatată modalitatea înșelăciunii, care poate fi verbală, scrisă sau sub forma unor acțiuni concludente.

În acest context, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel, statuând asupra neîntrunirii elementelor infracțiunii de escrocherie, pripit a constatat că nu au fost administrate careva probe că Cojuhari Ion, în scopul obținerii mijloacelor financiare, a prezentat date false sau a

ascuns informații care erau obligatorii de a fi prezentate părții vătămate, lăsând fără o apreciere corespunzătoare dispozițiile de plată, prin care se adeverește că banii primiți de la partea vătămată „Grainline Trading LP” erau utilizați din numele S.R.L. „Kanio-Grupp” în scopul achitării datoriei față de S.R.L. „Fialt Agro” (f.d. 180-190, vol. I), această probă, în mod rezonabil, fiind decisivă pentru calificarea acțiunilor inculpatului.

Totodată, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a apreciat că finalitatea utilizării mijloacelor financiare de către inculpat a fost confirmată atât de către partea vătămată, **cât și de inculpat**, care au declarat că banii în sumă de 511000 dolari SUA, primiți de la compania „Grainline Trading LP”, administrată de Jmurco Andrei, pentru a livra produse cerealiere, **nu au fost restituiți anume din motivul folosirii lor de către inculpat la stingerea unei datorii față de o altă companie.**

În acest context, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a omis să dea apreciere unor materiale ale cauzei penale, a căror conținut denotă că ar avea o valoare probatorie decisivă asupra soluției privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

În acest sens și în mod subsidiar, care decurge din circumstanțele anterior reținute, Colegiul penal consideră că instanța de apel, fiind obligată să aprecieze în mod corespunzător scopul împrumutului bănesc, urma să îl raporteze la situația financiară a inculpatului la momentul efectuării tranzacțiilor, aceasta fiind neprielnică, lipsită de fundamentare economică în sensul onorării obligației de restituire a sumei împrumutate.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel pripit a ajuns la concluzia privind recalificarea acțiunilor lui Cojuhari Ion din art. 190 alin. (5) Cod penal în art. 196 alin. (4) Cod penal, soluția adoptată în acest sens nefiind bazată pe motive convingătoare, ceea ce denotă confirmarea în cauză a temeiului pentru recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Astfel, reieșind din cele expuse, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către procuror, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și, ținând cont de motivele expuse în recursul ordinar și constatările din prezenta decizie, să se pronunțe argumentat și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei, să se expună motivat asupra tuturor argumentelor invocate de apelant, să aprecieze separat și ulterior în coroborare, în strictă conformitate cu prevederile legale, fiecare probă administrată la dosar, să judece cauza în limitele învinuirii formulate și, în cazul constatării vinovăției inculpatului, să se expună argumentat asupra încadrării juridice a acțiunilor acestuia, să înlăture omisiunile admise și reflectate în prezenta decizie și, în ansamblu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cojocar Tudor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău

din 26 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui *Cojuhari Ion XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 15 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Anatolie Țurcan

Copia corespunde originalului.

Judecător

Petru Ursache